

DIRECTOR:

Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

REDACTOR:

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru atrănatate 400 Lei

Unirea

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Tragedia Europei

Au trecut două săptămâni de la îngrozitoarea dramă din Marsilia. Incepe a se alina durerea prâncenă pe care ea a trezit-o. Valurile de înfiorătoare emoție pe cari le-a ridicat, se pierd, pe întregul, în imensa văltoare a frământărilor mărunte pe toată ziua. Spre bucuria și binele tuturor, a trecut și spaima, întemeiată de altfel, a unor complicații mari cari s'ar fi putut naște din odioasa crimă. O cuminenție de ultima oră a pus în rău pornirilor de ură și sălbătăcie, și pacea lumii a fost salvată.

Pe câtă vreme însă? Iată întrebarea cea mare. Prinderea și sancționarea criminalilor, conștientă și unanimă ale tuturor țărilor civilizate, și cu care ele se grăbesc să-și decline orice amestec și orice vinovăție în sguduitoarea tragedie, sunt semne liniștitoare numai pentru moment. Regele Alexandru și L. Barthou au fost stăruitori păcii și reprezentanții simbolici ai unei lumi pe care vâiau s'o salveze. Au fost doborâți în această misiune simbolică a lor. Și dacă, vremelnic, gândul purtat de ei a căpătat o nouă șansă de întărire prin jertfa vieții lor, apoi cauzele cari au dus la crima odioasă au rămas.

Nu ne gândim la cele de politică internă din Iugoslavia. De sigur, dictatura nu i formă ideală de cârmuire. Nici tendința celor 6 milioane de Sârbi de-a domina necontestat și a avea singuri cuvântul hotărâtor într-o țară de 14 milioane locuitori, cu nesocotirea drepturilor firești ale regiunilor noi, nu poate fi considerată binefăcătoare. În chip normal însă astfel de stări de lucruri se îndreptează altfel, nu prin crime. A constitui bande de teroriști și a doborâ vieți neînnoșate, nu însemnează a-ți iubi neamul, nici a-i face la isbândă dreptatea. Porunca implacabilă a Ziditorului e: să nu ucizi! Călcarea ei este pedesantă la însăși ideea de ordine, de autoritate, de fraternitate și de pace. — Totuși, teroriștii și aceste adevăruri elementare. Vreau să creeze o lume nouă sau să-și apere neamul prin crime, necotându-se eroi. Cum e posibilă această aberație?

Răspunzând la această întrebare se lămură substatul adânc al grelelor frământări europene, incununate tragic cu sângele dela Marsilia. — Trăim într'un continuum cult al violenței. Idealul social al comunismului, ca și noua lume naționalismului integral profesază și e plină de porniri de ură, de forță, de războiu, de competitivitate agresivă. Spiritul războinic e proclamat și cultivat; sentimentele de pace, de blândețe, de bunăînțelegere sunt uitate și batjocorite. Aceasta e harta spirituală a Europei. Crima dela Marsilia pe acest fond sufleteș e jertă.

Oricât am căuta deci vinovății imediate și cauze justificative de natură politică ori socială, rădăcina este acesta: tragedia dela Marsilia este rădăcina blestemată al teribilei crize morale prin care trecem. Lipsesc Dumnezeu din suflete, din așezările publice și din pornirile spre nouile lumi și spre care ne îndreptăm. Intreaga noastră civilizație stă ori cade, dupăcum va reuși ori nu să se întărească la Dumnezeu. — Aceasta este problema învățătură pe care o proclamă, sus și tare, îngrozitoarea tragedie dela Marsilia.

Dascălii care ne trebuie

— O problemă de permanentă actualitate —

(+) Cum îți așterni, așa dormi. Și cum te îngrijești, prin ceace săvârșești azi, de ziua de mâine, așa se va îngriji și ziua de mâine de tine. Binele, ca și răul, își are scadența sa, mai târzie ori mai apropiată, dar totdeauna sigură.

Cu gândul la viitorul neamului, nu-i riscat de fel s'o spunem că acel viitor e așa, cum ne este tineretul de acum. Proiectăm în vreme ce-o să vină umbre ori puncte de lumină din relictatea vieții tinerești ce ne împrejmuiește, și avem icoana stărilor ce o să fie de fapt. Pruncul de azi e bărbatul de mâine, cu părțile sale bune și rele. Lipsit de simțul răspunderii și al datoriei în copilărie, — în regulă generală, — așa va fi și în vârsta bărbăției; oferind spectacolul acelei „generatio prava et exasperans . . . incredula et perversa”, de care vorbește Scriptura. Și întors: familiarizat de timpuriu cu atmosfera pură și întăritoare a unei spiritualități vii, de înălțimi: așa va rămânea până la cărunțețe. Ori cel puțin va păstra în sine toată vremea principiul revenirii la calea binelui. Fericit cel ce a avut norocul s'albă parte în copilăria sa pe lângă părinți buni și de dascăli creștinești buni.

Apăsăm pe cuvântul creștinește buni, pentru că dela un învățător, mai ales fiind vorba de cel dela sate, se așteaptă și altceva, nu numai să înțeleze pe copii în secretele lui azbuchi și într'ale tablei înmulțirii. Se așteaptă să se apropie de sufletul lor cu pricepere, magna cum reverentia, ajutând să se ridice la suprafață și să ajungă la stăpânire tot ce sub raport moral e bine, armonios și frumos. Făcând altfel, adecă mărginindu-se să mobilizeze căpșoarele micuților cu cunoștințe secl, teoretice, din cari lipsește seva și căldura religioasă, creștină, nu e decât o jumătate de dascăl. Asta pentru că în fiecare școlar zac virtualități proprii; fiecare își are capacitățile și defectele sale; pornirile bune ori rele, rezultând din temperamentul său, din înclinațiile ereditare cari îl formează timbrul individual, numit, cu un cuvânt expresiv: caracter. „Ființa aceasta mică dânsul trebuia s'o grijască (vorba card. D. I. Mercier), s'o crească, s'o înalțe. Trebuie s'o studieze”. Pentru că s'o înțeleagă și să-i poată da suflet din sufletul său, în vederea culmilor spre cari caută să-l învețe și să-l ajute să sboare. Numai așa își va împlini rolul său principal, care este cel de educator, și pentru care se recere, pe lângă altele, și înrudire sufletească între educator și cel cărui îl face dânsul educație. Înrudire întemeiată pe același crez dogmatic și pe aceeași practică religioasă, în cari e acasă măestrul și spre a căror înțelegere și însușire

caută să fie îndrumat, cu vorba și cu pilda, și ucenicul.

Lucru ce-l poate face numai un dascăl care-i de religia școlarii săi. Altfel totul e numai o farsă, când nu se porcede direct împotriva simțimentelor și obișnuințelor religioase de acasă ale pruncilor. Cazuri avem destule în lungul și latul părților de dincoace de Carpați, unde în atâtea foste școale confesionale române unite au fost și sunt mereu vârfii dascăli cari n'au nici în clin nici în mănec cu unirea. Ba de atâtea ori îi sunt deadreptul dușmani, spre scârba părinților și tulburarea sufletească a odraslelor lor. Asta când cutare „luminător al poporului” are pasă-mite, ceva ordin de răfuială cu „unația”. Dar se întâmplă și din proprie inițiativă, în urma creșterii și instrucției primite în te miri, ce pepinieră normală tip Jules Ferry. — Scurta o trage totdeauna școlăriimea ce apucă pe atari mâni și va trage-o, mai târziu, neamul, la otrăvirea cetățenilor cărui contribuie în măsură precumpănitoare școalele cu dascăli străini de religia elevilor lor, și nu odată practice străini de orice religie.

În această lumină, moștinea agristă dela Lugoj, care cere autorităților în drept ca, „în toate comunele cu parohii și credincioși uniți să se aplice învățătorii de confesiunea respectivă” nu poate fi îmbrățișată decât cu căldură, incumbându-ne datorința de a ținea această chestie tot mereu la suprafață și de a pretinde dela cel în drept să respecte această dorință, care este a tuturor fiilor de bine ai unei biserici ce nici când nu s'a abătut dela imperatiile etice evanghelice și ale naționalismului integral, curat și mântuitor de neam. În slujba căror imperatiile flica sa, școala, i-a fost, în cele mai grele ceasuri, de cel mai mare ajutor, cu dascălii săi ce una au fost în credință cu elevii lor.

Elveția protestantă pentru reformații din Ardeal. Ce va face, nu știm. Dar că i-se cere ajutorul bănesc, asta o știm dintr'un Apel al asociațiilor protestanto-evangelice prinse sub numirea: *Evangelische Nothilfe für den Osten*, din Basel, și îndreptat nu de mult către toată suflarea coreligionară a cantoanelor elvețiene.

Pân'aci nimic de zis. Milostenia e lucru creștinesc și e frumos ca frații în credință să se ajute, ori pe unde ar fi. Nu mal e frumos însă și nici creștinesc temelul pe care razimă cerșitul mii din chestie, întru cât acel temelu e cât se poate de departe de adevăr.

Întăiu și întăiu: afirmația că România ar fi stăpânită, sub raport confesional (1), de biserica greco-catolică (1), e o afirmație dea-

dreptul ridicolă. Alta : că în Ardeal ar fi 500.000 unguri reformați, iar în toată România 750.000 s'o creadă locuitorii din Marte. Ș'apoi și generalizarea mizeriei păstorilor reformați, cu plânguroasa etalare a cazului aceluia păstor care, afirmative, ar fi trebuit să se culce Sâmbătă seara de vreme, ca să-i poată spăla nevasta, pe a doua zi, unica cămașă ce-ar fi avut-o, numai creștinește adevărată nu-i. De insinuarea milogului anonim, că adevărat jandarmeria română s'ar complăcea întru a da buzna în școalele reformate peste adunări populare pașnice, numai iac'așa, ca s'albă ce împrăștia, și că ar lega fedeleș, din bun senin, pastori reformați numai din plăcerea de a-i purta așa pela autorități, ca să fie puși la popreală, zicem doar atâta: calomnie ordinară. — Să fie așa ceva în spiritul lui Calvin și Zwingli?

Ce zic la aceste aberații ungarilor reformați dela noi? — Atragem atențiunea guvernului asupra acestei propagande pe care loialii noștri concetățeni ni-o fac în străinătate, mistificând adevărul în chip atât de grosolan!

Titu Maiorescu

bursier al Blajului

Documente

I

Onoratei Administrațiuni a fondului Ramonțian, la Metropolia din Blaj.

București, str. Mercur 1.

Joi, 22 Aprilie/5 Maiu 1910.

Onorată Administrațiune,

Dintr'un articol a dlui Protopop Dalanu aflu, că pe timpul studiului meu gimnazial la Viena, între anii 1855 și 1858, am avut parte de un stipendiu Ramonțian. Nu știu ce sumă anuală va fi fost, nu știu nici pe câți ani. Se vede că tatăl meu nu mi-a comunicat îngrijirile pecuniare pentru creșterea mea.

Acum însă, că am aflat — fie și foarte târziu — despre acea stipendiere din trecut, este dela sine înțeles că îmi voi îndeplini

datoria de a restitui fondului Ramonțian toate sumele primite dela el, pentru ca astăzi să se poată folosi de ele alții mai nevoiași decât mine.

În vederea celor arătate îmi permit a Vă ruga să binevoiți a-mi aduce la cunoștință cifra autentică și epoca plăților făcute în favoarea mea. Dacă suma lor totală nu e prea mare, voi face îndată restituirea la adresa exactă ce veți binevoi a-mi indica. Dacă e prea mare pentru modestele mele mijloace, o voi face treptat, în scurte intervale. — Cu cea mai deosebită stimă

ss. T. MAIORESCU

II

Nr. 3221—1910.

Magnificenței Sale Dlul TITU MAIORESCU, profesor de universitate în pensiuie, București, Strada Mercur 1.

Magnifice Domnule,

La prețuita scrisoare dată din 22 April/5 Maiu—1910 adresată administrațiunii fundațiunii Ramonțiane Ni-înăm voie a Ve încunoștință, cumcă după însemnările, ce le-am aflat în arhiva arhidiecezană, ați fost împărțit din fundațiunea Ramonțiană cu stipendiu de 60 fl. pe anul scolastic 1855—6. Numele DVoastre occură și în registrele stipendiaților din aceeași fundațiune pe anii scolastici 1856—7, 1857—8 și 1858—9, fără însă a fi notată mărimea stipendiului, de care ați fost împărțit în anii aceia. Presupunând însă cu toată probabilitatea, cumcă în toți anii ați fost împărțit cu aceeași sumă, ar urmă pe 4 ani câte 60 fl., laolaltă fi. 240, cor. 480.

Suma ce veți binevoi a o dona sub titlul recunoștinței, pentru că odinioară V'ați bucurat de ajutorul acestui stipendiu: Ve rugăm să o trimiteți la adresa subscrisului, cu destinațiunea de a se adauge la capitalul fondului cultural al Arhidiecezei gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș. Aceasta destinațiune Ni-se pare mai potrivită și mai ușoară de realizat decât aceea de a se adauge la fundațiunea Ramonțiană. După cari, pe lângă espresiunea celor

mai sincere sentimente de stimă și admirațiune, rămânem

Blaj, din ședința consistorială ținută la 24 Maiu 1910.

ss. VICTOR MIHALYI,
Metropolit de Alba-Iulia și Făgăraș

Spedat 25/V—1910.

III

Excelenței Sale Metropolitului de Alba-Iulia.

Excelență,

În conformitate cu cele ce ați binevoit a-mi comunica din ședința consistorială ținută la 24 Maiu 1910, sub No. 3221, am onoare a Vă aduce la cunoștință, că am expediat astăzi prin mandat postal la adresa Excelenței Voastre suma de 480 cor. pentru „Fondul cultural“ al Arhidiecezei Alba-Iulia și Făgăraș.

Astfel am restituit în întregime stipendiul primit ca școlar în anii 1856—59 din fundațiunea Ramonțiană.

Dacă aveți bunătate a-mi certifica încassarea sumei de mai sus, Vă rog să-mi adresați scrisoarea tot la București, strada Mercur, 1.

Al Excelenței Voastre prea plecat și supus

ss. T. MAIORESCU.

Berlin, 2/15 Iunie 1910.

IV

Pr. 17 Ianlu 1910.

No. 4349.

Fondul Cultural. București.

Dlu Titu Maiorescu profesor de universitate în București, cu mandatul postal din Berlin (Hotel de Roma) 15/VI—1910 tramite 480 cor. vedi pus. 168 ex 1910 a banilor intrați la oficiul arhidiecezan.

ss. VICTOR METROPOLIT

V

Magnificenței Sale Domnului Tit Maiorescu, profesor de universitate în pensiuie în București, Strada Mercur 1.

Magnifice Domnule,

Cu provocare la prețuita epistolă de data 2/15 iunie 1910 constatăm cu mulțămărită pri-

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

Pastorală

colectivă a episcopilor germani

Publicăm mai la vale părțile esențiale ale unei pastorale a episcopilor germani. Datată din 7 Iunie 1934, ea trebuia să se cetească Dumineca la 1 Iulie, adică în ziua de Sân-Petru, după calendarul Bisericii Catolice. Evenimentele politice au făcut să zăbovească vestirea ei. Acest document e o mărturie grăitoare de firmitatea de principii a episcopatului și a catolicismului german. El ne arată un nou aspect, cel doctrinar, al ideologiei neo-păgâne a Hitlerismului. — Păr. I. GEORGESCU.

Voi nu veți lipsi a înțelege, iubiți eparhioși, cât suntem de îngrijați, dureros de îngrijați, de apariția și de întărirea, în cursul anului din urmă, a tendințelor și mișcărilor ce se afirmă hotărât vrăjmașe, tăgăduind marile opere ale Domnului nostru Isus Hristos și adevărurile fundamentale ale Bisericii catolice. Nemulțumite cu atacurile îndreptate împotriva a tot ce avem mai scump, aceste elemente, a căror activitate tot mai febrilă împotriva noastră o deplângem, încearcă să stabilească o nouă religie și o nouă biserică națională germană, întemeiată pe o „nouă credință“, pe „mitul sângelui“. Această nouă credință n'are nimic comun cu credința în revelațiile de origine divină și veșnică, despre care Hristos a putut spune: „Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele mele nu vor trece“ (Mat. 24, 35). Această nouă credință e, dimpotrivă, de ori-

gine umană și nu e decât o părere omenească: ea nu se reazămă pe nici un temel de adevăr și, în cele din urmă, nu e decât abandonarea conștiinței, de bună voie, în seama înțelepciunii omenești, a cărei îngustime ne e bine cunoscută. În ce ne privește, noi proclamăm, dimpotrivă, toată înălțimea și toată adâncimea revelației divine.

...A preconiza, cum o fac neo-păgânii, întemeierea unei alte biserici, a unei biserici naționale germane, pe baza unei doctrine și morale, așa zicând, autentic germane, înlocuind sfânta liturghie a bisericii, una și universală, cu obiceiuri și datini populare ce ar trebui introduse în practica vieții prin procedee cu totul artificiale — însemnează a te împotrivi lui Hristos, Mântuitorul lumii. De bunăseamă, catolicismul cinstește și prețuește firea deosebită și valorile proprii ale diferitelor popoare și rase; el și-a făcut datoria la noi, ca și alurea, de a purifica moravurile și obișnuințele ținuturilor și ale poporului nostru de orice superstiții și de a le pune, bine înțeles, în slujba adevărului creștin. Astfel, această religie a înobilat datinele populare vrednice să fie păstrate, înălțându-le, integrându-le în slujba chemării supranaturale a omului. Dacă însă, în ciuda dumnezeieștilor taine ale creștinismului, în ciuda civilizației creștine, s'ar reveni astăzi, cum cer adepții neo-păgânismului, la zeficarea păgână a naturii, la cultul forțelor naturale, ar fi o înapolere cu urmări nebănuite de primejdioase; o ruptură cu ce avem mai bun în tradiția noastră națională.

Cei ce voiesc să ne dea o biserică națională, caută să ne smulgă dela Roma, stâncă lui Petru, pe care Hristos, fiul lui Dumnezeu, și-a zidit biserica sa universală. Ei încercă să ne separe de această biserică, despre care S. Pavel a spus că este „stâlp și întărire adevărului“ (I. Tim. 3, 15). Dacă e adevărat, cum afirmă acești noi păgâni, că în „sânge și rasă“ trebuie căutat temelul credinței și al religiei, că „sângele și rasa“ le determină, că Statul, ca expresiune a unității tuturor cetățenilor, va înlocui Biserica, obștea credincioșilor. Prin acest „totalitarism“, se pretinde că s'ar putea regula și ordona toate legăturile omenești, toate drepturile personalității umane, toate drepturile familiei, toate societățile omenești.

Protest solemn. Astfel această doctrină neo-păgână — veți recunoaște, iubiți credincioși, fiindcă adeseori v'ați plâos părinților voștri sufletești — nu e altceva decât negația absolută și radicală a creștinismului în întregime învățătorei, moralei și a plinirii harului său. E un atac volt împotriva civilizației creștine, zidită de cei mai buni dintre noi, cu tradiție de o mie de ani.

Vor să respingă Biserica, mireasa lui Hristos, „pe care a câștigat-o cu sângele său“ (Faptele Apost. XX, 28). Vor s'o gonească de parte din țările Germaniei, sub pretext că ea e străină de sufletul german, ea, cea înrădăcinată aici de atâta vreme, întemeiată pe credința și pe dragostea părinților noștri! Mal-

amirea alor 480 cor. ce ați binevoit a le speda prin mandat postal pentru fondul cultural al arhidiecezei gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș, cari bani cu datul și numărul prezentei i-am transpus Administrațiunii centrale capitulare spre a se alătură la capitalul fondului numit.

Primiți espreșiunea destinsiei Noastre considerațiuni

Blaj, din ședința consistorială ținută în 25 iunie 1910

ss. VICTOR MIHALY,
Metropolit de Alba-Iulia și Făgăraș

spp. 1/VII—1910.

VI

Nr. 4449—1910

Profesorul de universitate din București, D. Tit Maiorescu, ne-a trimis prin mandat postal, pentru fondul cultural al arhidiecezei, suma de 480 cor. adecă...

Banii aceștia se transpun în alăturare sub %, spre a se adauge la capitalul fondului numit.

Blaj, din ședința consistorială ținută în 25 iunie 1910

ss. VICTOR METROPOLIT

spp; 1/VII—1910.

Publicate de A. Lupeanu

Artă autohtonă! Acum vre-o zece ani delegatul apostolic Constantin a lansat ideea că ar fi bine ca bisericile catolice din China să fie construite în stil chinez. Sf. Scaun a primit cu drag și a încurajat acest gând ca bine inspirat.

Mai noua idee se agită și în India. Ziarul *The Herald* din Calcutta, de ex., militează din răzputeri pentru un stil arhitectonic bisericesc indian. „In construirea unei biserici, — scrie numitul ziar, — interesează mai presus de toate faptul de a se adapta ideilor celor cărora le este biserica destinată. Într-o parohie în întregime indiană credincioșii se vor simți cu mult mai bine, și vor fi cu mult mai aplicați spre reculegere, dacă biserica le va fi familiară... Biserica Romei e Biserica lui Hris-

tos, care pătrunde inimile și devine parte a poporului pe care l-a câștigat...”

Un jezuit din Bombay, pâr. Heras, a mers mai departe: a prezentat proiectul unei minunate biserici în stil indian. „Analele Franciscane din India” laudă, în termeni foarte elogiși, acest proiect de excepțională însemnătate, nu numai artistică, ci și misionară.

Danii marinimoase. La zidirea noii biserici române unite din Capitală (str. Acvila) au contribuit cu obolul lor mulțime de suflete bune și darnice. Dania bunului creștin cu dare de mână și filerul văduvei stau așa de bine unul lângă altul Dăm în cele de mai jos răvașul donatorilor și donațiilor:

Suma cea mai mare vine de la d. avocat *Dr. Gh. Rusu*: 20500 Lei. Pâr. *Ioan Bălan* și pâr. *Gh. Dănilă* dăruiesc câte 10.000 Lei. D. avocat *Dr. I. Manu* și d. V. Dădărlat: câte 6400 Lei: d. V. Montani: 6600 Lei; d. P. Capătă: 5645 Lei. *Câte 5000 Lei*: dd.: Șt. C. Pop; Ioan Neamțu; N. N.; Dr. A. Banciu și Dna; Dr. A. Dobrescu și Corporația „Geamul Românesc” *Alte sume*: dș. Maria Angellin: 4500 Lei; d. Dr. Nic. Popa: 3240 Lei. *Câte 3000 Lei*: dd. Ștefan Pop; av. Nic. Costea; av. senator L. Oanea; Adrian Ojoiu; Ioan Tonca. *Câte 2000 Lei*: T. Gherman și dna; Aug. Boreaniz *Sume între 2000—1000 Lei*: dd.: Iosif Mezei (1900); N. Pinteș (1365); I. Aldica (1750); V. Zeteș (1400); V. Haliță (1100). *Câte 1000 Lei*: dd.: A. Grama; I. Haudrea; Str. Frâncescu; C. Ordean; Ordean, pro memoria Eminescu; Val. Pop; Tr. Suciu; V. Pop; Dr. L. Muntean și dna; pr. G. Stan; G. Mazăre; Dr. Gh. Bârlea; St. Buzilă; Ioan Blau; N. N.; farmacistul M. Schlopul. *Diverse*: I. Ordean (2100); Sus. Moldovan (960); Gh. Radu (925); Em. Elefterescu (870); Gh. Nicula (855); P. Munteanu (755); M. Crăciun (850); I. Dăianu (720); I. Lupu (710); I. Bălaș (700); N. Suciu (540); I. Folea (530); I. Ciorgodi (530) *Câte 500 Lei*: dd. N. Coculescu; Dr. Kiss; P. Coman; A. Buda; A. Hârșan; Al. Pop; A. Frățilă; Ios. Frollo; S. Coriat; R. Manta; D. Tomuța; T. Radu; Chr. Gherman; Z. Păclișanu; M. Grigoriu; Eug. Dădărlat; M. Berceanu; T.

Suciu; M. Suciu; Lt. V. Barbu; Iar d. St. Cosgarea; 445 Lei. *Sume între 400—100*: dd.: I. Suciu (400); I. Câmplanu (400); av. Pereny (400); St. Podărescu (400); V. Coșgarea (350); I. Spătăcean (306); I. Hurdaciacu (235); I. Oanța (300); I. Cotoara (300); G. Puchiu (300); dna Roșca (320); M. Pop (360); G. Rațiu (220); V. Smigelschi (200); P. Hodoș (200); Gh. Rațiu (200); El. Alexandru (200); V. Hetco (200); A. Voicu (200); Gh. Mailat (200); S. Mureșan (200); Roz. Pop (200); V. Fodor (200); Gh. Rednic (200); D. Doroga (200); I. Oltean (180); I. Sechel (140); I. Schneider (120). *Câte 100 Lei*: N. Drăguș; S. Tocaciu; I. Hânzu; Gh. Popa; N. M. Grigoriu; V. Vădan; C. Boranghel; A. Săpunar; N. N.; A. Voicu; N. Nemeș; M. Chiriac; I. Păudrea; M. Coșgarea; G. Popa; E. Patția; pâr. Lucaciu; O. Zaharie; S. V. Hurdaciacu; V. Rusu; Gh. Boeriu; și A. Oprean. *Cu sume între 40—5 Lei* figurează dolsprezece credincioși de bine.

Sigur, seria celor ce contribuie la clădirea acestui lăcaș de închinare nu se încheie cu aceștia. Alții și alții vor veni și vor da și ei cât îi va lăsa mâna și-i va îndemna sufletul, pentruca opera începută spre mărire lui Dumnezeu și mântuirea sufletelor să poată fi dusă la bun sfârșit.

Știri mărunte

Personale. Prea Ven. Ordinariat arhiepiscopesc a numit, în ședința sa din 23 l. c., *asesori consistoriali pe pâr. Iuliu Mator*, director al Șc. Comerciale Sup. de băteți din localitate și redactor responsabil al „Unirii Poporului”, și pe pâr. *Aug. Folea*, directorul Cancelariei Metropolitane.

Gazetă catolică în Sahara. Fiii fostului militar devenit preot-pustnic, — P. de Foucauld —, membrii congregației „Micii Frați ai Sfintei Inimi” scot o gazetă: *Centurionul*, pentru posturile militare presărate prin Sahara, unde-și petrec zilele în posturi, priveghieri și rugăciuni și numiții vestitori ai credinței. De notat că titlul gazetei e și titlul unui roman a

mult, acest neo-păgânism amenință să nimicească intențiile stăpânirii, proclamate solemn de conducătorul ei, în ceasul când a afirmat inviolabilitatea doctrinei creștine, pe temelile căreia urmează să se zidească noul Reich.

De aceea noi, episcopii, învățătorii și păstorii de drept divin al creștinilor catolici din țările Germaniei, ne ridicăm glasul în chip solemn și unanim, pentru a protesta împotriva tuturor atacurilor și calomniilor, scrise și rostite, pe care partizanii acestor învățături le îndreaptă aproape zi de zi împotriva lui Dumnezeu, împotriva lui Hristos și a Preasfintei Sale Biserici.

În fața acestor amenințări, noi nu putem tăcea. Oare nu ne-au prevenit, în această privință, apostolii? „Luați dară aminte de voi și de toată turma, întru care Duhul Sfânt Va pus pe voi episcopi ca să păstoriți biserica Domnului, pe care a câștigat-o cu însuși sângele său. Căci eu știu aceasta, căci după ducerea mea vor intra, între voi, lupi crânceni, cari nu vor cruța turma. Și dintre voi înșivă se vor scula bărbați, învățând învățături sucite, ca să tragă pe ucenici după ei. Drept aceea priveghiați...” (Fapt. Ap. XX, 28—31).

Osândire. Credincioși datoriei noastre, noi nu putem tăcea. Va trebui să vorbim cu atât mai lămurit, cu cât aceste învățături sucite ce caută să ne depărteze de Hristos și să propovăduiască „credința cea nouă” și-au însușit cuvintele dumnezeiești, consacrate de tradiție, într-un chip propriu de a amăgi și de

a înșela, în vreme ce nu ezită a recurge la lingușiri, predicând dragostea de poporul german, în cadrul unei așa numite „religii a viitorului germanic”. În propovăduirea acestor învățături e o primejdie cu atât mai mare, cu cât ele pătrund în păturile cele mai largi ale populației noastre, chiar în rândurile tinerimii. Astfel vedem biserica și slujitorii ei atacați, batjocoriți public în anumite ziare, reviste, broșuri, în vreme ce Hristos, Mântuitorul nostru, e hulit și slava nemărginită a lui Dumnezeu terfelită. Noi nu putem tăcea în fața impunerii și răspândirii în școli, între învățători și profesori, în lecțiile făcute șefilor locali, în ateliere, a unei cărți care atacă în chipul cel mai înverșunat credința, religia creștină, respectul datorit autorității lui Hristos și a bisericii, a unei cărți ce caută să devină în mijlocul poporului temelia spirituală a unei noi concepții de viață. Dacă astfel de scrieri pot fi recomandate public; dacă ele pot fi chiar impuse, sub amenințare de pedeapsă, credincioșilor, este datorita noastră să spunem limpede că aceasta e un păcat greu și că, prin urmare, e strict oprit a răspândi și a ceti scrieri ce combat creștinismul sau cari dărâmă temelile religiei și ale moralei creștine. Și, de vreme ce constatăm că, între adepții și propovăduitorii acestor idei neo-păgâne, se află nu numai particulari, ci și personalități cu înrăurire foarte vastă, nu putem să tăcem ca niște lași.

Sugrumarea presei și a asociațiilor. Să

privim acum alt aspect al chestiunii. În vreme ce neopăgânismul are posibilitatea de a-și răspândi larg ideile, presa noastră catolică n-are dreptul să trateze liber marile probleme contemporane, la lumina doctrinei și moralei catolice și să se apere împotriva atacurilor la cari sunt expuse creștinismul și biserica. Astfel credincioșii sunt chemați Dumineca, în ziua Domnului și a familiei, la serbători și manifestații ale unor organizații recunoscute de Stat în astfel de ore, încât nu mai pot lua parte la slujbele dumnezeiești și la viața familiei creștine. Așa se face că organizațiile și grupările noastre catolice întâmpină, în împlinirea datoriei lor către țară și biserică, piedicile cunoscute. Tineretul nostru catolic e prigonit în multe regiuni, chiar dacă el se consacră exclusiv afirmării credinței în Hristos și se mărginește a rămânea credincios asociațiilor binecuvântate de biserică, ocrotirea cărora, de altminterea, Statul a garantat-o solemn. Răspunzând de turma Domnului, noi nu putem tăcea în fața purtării unor cercuri foarte influente, cari nu ezită să calce fățiș hotărârile stăpânirii noastre și să zădărnicească voința sa, pentru a lovi cu atât mai mult credința noastră, pentru a o desrădăcina din sânul poporului german.

Avertizând pe credincioșii noștri la păstorii năimiți și la învățăturile greșite, noi nu facem decât să ne împlinim datorita pastorală, noi nu căutăm decât mântuirea sufletelor încredințate nouă și adevărata fericire a poporului nostru.

lui Ernest Psichari, nepotul convertit al necredinciosului Reșan, fost și el (Psichari) ofițer colonel în Sahara.

Prigoana din Mexico se întefeste. Știri recent sosite din Mexico spun că guvernamentului de acolo ar fi votat o lege ce îndrătuiește pe președintele Rodriguez să expulzeze episcopii și preoții catolici. În urma acestui fapt episcopul din Oaxaca ar și fi cerut pașaport pentru Guatemala. Și până una-alta, guvernatorul statului Zakatōkas a dat ordin ca la toate localitățile cu nume de sfinți să li-se schimbe la rezezeală numele. Asta, și altele, fără să-i fie permis vre-unui »papist« să cricnească măcar. Paralel cu aceasta, direcțiunea poștei din City-Mexico a revocat dreptul de transport și răspândire a două mari ziare ce și-au îngăduit să iea apărarea catolicilor.

Episcop unit asasinat. Agenția »Rador« aduce știrea că episcopul unit (?) Ioan Hommer a fost găsit mort în reședința sa din Waldpark, de lângă Riga, capitala Letoniei. Pentru a șterge urmele crimei, asasinii au încercat să dea foc castelului episcopal, dar pompierii chemați în grabă au isbutit să stingă focul. Cadavrul episcopului a fost găsit într-una din camere, acoperit cu paie și stropit cu petrol. — Asasinii încă n'au fost descoperiți.

Umăr la umăr. La Paris a luat ființă o »Uniune a cetățenilor credincioși« cu membri dintre catolici, protestanți și evrei ortodocși. Scopul ei este: moralizarea vieții publice. Punctele de program: 1. Revenire la principiile cinstei în industrie și comerț; prețuri echitabile; luptă împotriva fraudelor financiare și a ocularii impozitelor; 2. salarii drepte; 8. respectul libertății de conștiință; repudiarea anticlericalismului și a ațfării antisemite. Președintele acestei uniuni civile e catolic. Fiecare grupare confesională lucrează independent, înaintând hotărârile sale spre aprobare comitetului central, care se întrunește în ședință la fiecare pătrar de an.

Locale. Dumineca viitoare, a săptămânii VII după înălțarea Sf. Cruci, va predica în catedrală p. Dumitru Neda, prof. la Academia Teologică.

Cămin studentesc, pentru răsăriteni, la Marsilia. Așezat sub ocrotirea episcopului latin din Marsilia, în 1 Oct. c., s'a deschis acolo un cămin (14 Place de la Rotonde) pentru studenții din Orient, aflători la universitatea din loc. Fără considerare la rasă, neam, limbă și lege, căminul acesta e menit să deie ajutor tuturor celor ce, fiind în drept, vor cere acest ajutor. Se vor bucura de preferință cei din Asia, Africa și din părțile mediteraniene.

Ligă vie. Am numit »Liga Unității Catolice« din Statele Unite, înființată cu scopul de a săvârși apostolie de presă printre necatolici. Raportul asupra activității de anul trecut arată că în cursul anului din chestie Liga a împrumutat 15.000 de cărți, a răspândit 20.000 tipărituri volante și a răspuns la 15.000 epistole. În răstimpul celor 18 ani de activitate bine dirijată și bine susținută, a isbutit să aducă în sânul bisericii lui Hristos 1800 de necatolici.

Constituire. Societatea de lectură »Sf. Ioan Gură de Aur« a studenților în teologie de pe lângă Academia teologică română unită de Oradea, în ședința de constituire, ținută în ziua de 13 Octomvrie a. c., sub prezidiul Păr. profesor conducător Dr. Aloisie L. Tăutu, pentru anul școlar 1934—1935 și-a ales următorul Comitet de conducere: Președinte: Vasile Rusu, an IV; vicepreședinte: Grigorie Rîțiu, an III; secretar de corespondență: Gavril Buzaș an III; notar I.: Gheorghe Sabo, an III; notar II.: Nicolae Ember, an II; cassier: Pavel Pordea, an IV; bibliotecari: Gheorghe Moldovan, an IV;

Alexandru Ciurdariu, an III, Ioan Pinteș, an II; controlori: Nicolae Puia, an IV, Alexandru Mociran, an III, Francisc Pal, an II; arhivar: Traian Candrea, an III; comisiile literare, președinți: Iuliu Hirț, an IV; Adrian Boșca, an IV; membri: Nicolae Maghiar, an III; Constantin Terdic, an III, Dumitru Mureșan, an II, Ioan Seucan, an II; dirijorul corului: Ioan Lucăcel, an IV. — Spor la muncă!

Gandhi admiră călugării trapiști. În cuvântul său de închidere al congresului în favorul mulțimilor de »paria« ținut în Kashi Vidyath, marele prietin al desmoșteniților, Mahatma Gandhi, și-a reamintit de o vizită ce a făcut la trapiștii din Africa, apoi s'a îndreptat spre partizanii săi: »I-am văzut, a zis Mahatma, sculându-se la ora două după miezul nopții, lucrând fără încetare, hrănindu-se numai cu legume! Observă un silențiu riguros: vieța lor e un apostolat neîntrerupt!... Eu unul stau și acum sub vraja tăcerii din chilioarele lor și unul dintre cele mai dragi visuri ale mele e acela de a întemeia un așezământ asemuitor, pentru că am lipsă de aderenți cari să nu aibă altă ambiție decât aceea de a jertfi, trup și suflet, vieța întreagă, cauzei celor oprimați«. — Știrea aceasta agenția »Fides« o deține din Madras.

Dela Agru. Noul Comitet al Agrului a fost convocat la ședință plenară pe Sâmbăta viitoare, 3 Noemvrie, la Cluj. Importanța acestei ședințe, întâia a noului comitet, nu scapă nimănui. De aceea credem, că participarea membrilor va fi cu adevărat plenară.

† Văd. Ludovica Coposu născ. Șutean, a trecut la cele veșnice, în vârstă de 69 ani, și după 25 ani de văduvie, în Bobota, la 14 Sept. 1934. — Odihnească în pace!

Aviz literar. Aduc la cunoștința fraților mei preoți, că »Exemplele pentru predici«, cari au apărut în câteva numere din revista »Cuvântul Adevărului«, vor apărea de aici înainte, în continuare, în revista populară catolică »Viața« redactată de părinții franciscani conventuali. Red. și adm. revistei este în Săbăoani, jud. Koman, Moldova, iar abonamentul anual costă 50 de lei. În revista aceasta apar sub titlul »Adevăruri de credință în pilde și asemănări« și publicarea lor va dura timp de doi ani. — Pr. Valeriu Crișan (Șercaia, jud. Făgăraș).

Telefonul »Unirii«

C. Rupea. Mulțumim pentru informațiune. Nu cunoaștem cartea pomenită. Vom căuta să ne punem la curent și vom vedea ce se poate face.

B. Cluj. Oamenii de bun simț, chiar și din rândurile ortodoxiei, și-au tras de mult seama că nu-i prinde să călăriească pe gloaba »dominanței«, mai făcând și tărăboiu de să creadă lumea că năstrușnicii călăreți praf și pulbere o să facă de pe Buchifalul lor pe oricine nu li-se închină. Adevărul e că totul nu-i decât o titulatură, și atâta tot, fără să împrumute fericiților posesori ceva drepturi excepționale. Chestia aceasta a pus-o la

punct și Ministerul Cultelor, — în orice caz, for mai competent ca oricare alt for dela Cluj ori dela Sibiu, — prin adresa No. 29,734 din 26 Iulie 1926. Cităm: »Referindu-ne la adresa Dvs. No. 169,371 din 1 Iulie 1926. (a Min. de Finanțe. N. R.), avem onoarea a Vă răspunde că, potrivit dispozițiilor constituției, biserica greco-catolică este biserică națională și se bucură de aceleași drepturi ca și biserica ortodoxă, afară de titulatura de dominantă«. — Punct.

I. Sibiu. Bată-i norocul de »Telegrașiști« da des-tepți și isteți mai sunt! Ei singuri au găsit pe adevărații vinovați în marea tragedie dela Marsilia. Toate celelalte cercetări duse cu formidabil aparat în toate țările, nu plătesc o ceapă degerată față de constatarea lapidară, grea, dreaptă ca o rudă de salam din Sibiu, că și acolo, în stările din Croația cari au provocat nenorocirea, »tot mâna funestă a catolicismului susținut de nemți și unguri a lucrat«. — Spuneți-le să trimită, cu maximă urgență, acest număr din »Telegraful« tuturor guvernelor interesate, ca nu cumva lipsite de această lumină, ele să se compromită cu alte constatări, fatal greșite. Să trimită și la Liga Națiunilor. Nu începe indoială, că vor fi angajați numai decât de copoi internaționali și supra-confesionali. Spre slava geniului românesc!

De ce trebuie să cumpărăm stofă din străinătate? Publicul care are nevoie de stofă de obicei liniștit plătește cu prețuri mai urcate stoffele prevăzute cu inscripția »Made in England« etc. față de stoffele fabricate în țară. Aceasta toți o găsesc de lucru natural pentru că încă nu s'au convins că Firma Gromen & Herbert fabrică de stofă și postavuri la modă din Sibiu, are aproape în fiecare oraș mai mare depozite de mărfuri. Produsele ei atât calitativ cât și din punct de vedere a modernității sunt la fel ca și cele străine. Firma aceasta lucrează cu maiestrii cei mai experți din străinătate, cu mașinile cele mai moderne, având ca materie primă elemente de prima calitate. Mărfurile ei excepționale din toate punctele de vedere concurează cu fabricatele importante. Cu toate acestea prețurile lor sunt aproape cu 50% mai eține, ceea ce este foarte natural pentru că nu are de plătit vamă și taxă de transport. Probați și vă veți convinge de adevărul celor de mai sus și veți vedea că nu veți mai cumpăra stoffe de fabricație străină.

Mulțumită

Familia protopopului on. Gheorghe Petrovan din Copalnic-Mănăstur, aduce pe această cale sincere mulțămite tuturor prietenilor și cunoscuților, cari, prin prezență ori în scris, au adus familiei noastre mângâiere cu ocazia dureroasei pierderi a preaiubitei lor Eleonora Petrovan, născ. Mihalca.

GROMEN & HERBERT S. A.

Fabrici de postav și stoffe de modă, Sibiu
Depozit de desfacere

CLUJ, Cal. Reg. Ferdinand No 13
Telefon 959

Sezonul de toamnă a sosit și odată cu el noi modele de haine bărbătești, pardesiuri și paltoane de iarnă precum și postav pentru uniforme școlare.

Crepp negru pentru smoking și paltoane de iarnă pentru dame. Postavuri, pături de lână și covoare în asortiment bogat.

Calitate bună garantată. Serviciu prompt.

Prețuri vechi, eține și neurcate.